

M Ø T E

i EØS-utvalget

onsdag den 5. desember kl. 9

Kirke-, utdannings- og forskningskomiteens medlemmer var innkalt for å delta i behandlingen av sak nr. 1.

Møtet ble ledet av valgt sekretær, *Åslaug Haga*.

Til stede var: Fra utenrikskomiteen: Åslaug Haga, Haakon Blankenborg, Julie Christiansen, Morten Høglund, Oddvard Nilsen, Lars Rise, Finn Martin Vallersnes og Gunhild Øyangen.

Fra EFTA/EØS-delegasjonen: Vidar Bjørnstad, Gunn Karin Gjul, Heidi Sørensen, Ivar Østberg, Grethe Fosslie (for Jens Stoltenberg) og Einar Holstad (for Jon Lilletun).

Fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen: Søren Fredrik Voie, Ine Marie Eriksen, Arne Lyngstad, Jan Olav Olsen og Elsa Skarbøvik.

Av Regjeringens medlemmer var til stede: utenriksminister Jan Petersen og utdannings- og forskningsminister Kristin Clemet.

Følgende embetsmenn ble gitt adgang til møtet: ekspedisjonssjef Sven Svedman, Utenriksdepartementet, avdelingsdirektør Helge Skaara, Utenriksdepartementet, avdelingsdirektør Dankert Vedeler, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og underdirektør Else Underdal, Utenriksdepartementet.

Videre var til stede komiteens faste sekretær, Rune Resaland.

D a g s o r d e n :

1. Redegjørelse for norsk deltakelse i EUs utdanningsprogrammer, samt for konsekvensene av Lisboa-strategien på utdanningsområdet v/ utdannings- og forskningsministeren.
2. Aktuelle rettsaker for møtet i EØS-komiteen 11. desember 2001. Se vedlagte brev fra Utenriksdepartementet, datert 28. november d.å, med oversikt over de relevante rettsaker.
3. Eventuelt

S a k n r . 1

Redegjørelse for norsk deltakelse i EUs utdanningsprogrammer, samt for konsekvensene av Lisboa-strategien på utdanningsområdet v/ utdannings- og forskningsministeren.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg takker for denne muligheten til å redegjøre litt for EUs arbeid på utdanningsområdet. Det er et område som er under utvikling og omforming, i den forstand at utdanningspolitikken vel er i ferd med å bli en mer integrert del av EU-samarbeidet. Jeg skal da orientere litt om konsekvensene av Lisboa-strategien på utdanningsområdet og si litt også om vår deltakelse i utdanningsprogrammene.

Først litt om bakgrunnen: EUs toppmøte i Lisboa våren 2000 vedtok en målsetting om at EU skulle bli den mest konkurransedyktige og dynamiske kunnskapsbaserte økonomien – eller regionen – i verden. Som en oppfølging av dette møtet fikk EUs utdanningsministre i oppdrag å lage en rapport om konkrete, fremtidige mål for de europeiske utdanningssystemene. Det kan man vel se på slik at utdanning blir en mer integrert del av EU-samarbeidet, at man muligens går i retning av en felles utdanningspolitikk, og at deltakelse i utdanningsprogrammene der vi er med, og implementering av direktiver, kanskje vil få mindre betydning som selvstendige virkemidler i utdanningspolitikken.

Et mulig paradigmeskifte når det gjelder EU og utdanning, kan være at EU for fremtiden setter opp overordnede mål, fastsetter indikatorer og referanserammer som grunnlag for referansetesting, og at det da forutsetter at medlemslandene rapporterer i forhold til dette ut fra en fastsatt timeplan, og at man ivaretar subsidiaritetsprinsippet på utdanningssiden ved at hvert enkelt medlemsland bestemmer hvordan målene skal nås.

Oppfølgingsrapporten skal konkretiseres i form av et arbeidsprogram som skal gjelde frem til 2010. Dette er under utarbeidelse av utdanningsministrene i samarbeid med kommisjonen og skal fremlegges til vårens toppmøte i Barcelona.

EØS-avtalen omfatter ikke denne typen samarbeid som nå er initiert av EUs utdanningsministre, altså regjeringene. EFTA/EØS-landene deltar da naturlig nok ikke i utformingen av arbeidsprogrammet, men ministerkonferansen i Bratislava i juni 2002 vil behandle spørsmålet om vår deltakelse i selve aktivitetene som følger av arbeidsprogrammet. Arbeidsprogrammet bygger på prinsippene for åpen metode for koordinering, dvs. stor vekt på indikatorutvikling, som vi også ser på andre områder nå, og referansetesting. Norge er foreløpig ikke invitert til å være med på utviklingen av indikatorer i forhold til dette arbeidsprogrammet.

Min vurdering av dette er at vi for fremtiden antakelig vil se at sammenligninger mellom land blir mulig – for det indikatorene er verdt. Dette kan selvfølgelig påvirke nasjonal politikk og ressursfordelingen, i og for seg uavhengig av om vi har innflytelse på premissene for sammenligningene. Vi kan da kanskje komme til å se et skifte fra praktisk fagsamarbeid i utdanningsprogrammene – hvor vi jo er med, som jeg skal komme tilbake til – til en europeisk utdanningspolitikk som er nedfelt i denne form for arbeidsprogram. Vi vil også kanskje kunne se at tiltak og aktiviteter fra arbeidsprogrammet utprøves i utdanningsprogrammene, dvs. at de blir mer arenaer for utprøving av politikk, og vi kan miste en viss innflytelse på utdanningsprogrammenes funksjon og innhold i forhold til det vi har i dag. Vår innflytelse på innretningen av samarbeidet vil sannsynligvis svekkes. Utdanningsprogrammene mister betydning som selvstendige, fagorienterte aktiviteter og blir mer et virkemiddel for EUs felleseuropeiske utdanningspolitikk. Det er i hvert fall et mulig scenario. Utdanning kan også i større grad komme til å ses som et redskap for å nå overordnede mål for økonomisk utvikling, sysselsetting og sosial inkludering, dvs. en tverrsektoriell tilnærming som går utover utdanningsprogrammene. Konsekvensen kan bli at forskjellen mellom medlemsland og ikke-

medlemsland på utdanningsområdet øker. Men det gjenstår å se, for som sagt er utdanningspolitikken i utvikling og omforming i den forstand at den nå blir mer integrert.

Så litt om utdanningsprogrammene, og først om Sokrates, et program som strekker seg fra 2000-2006. Dette er et program for allmennutdanningen på alle nivåer, og Norge er et fullverdig medlem. Programmet er veletablert og velfungerende i Norge, og det er et stort engasjement i Norge, med mange deltakere på ulike nivå. Det gjelder foreldre og elever, studenter, lærere, voksne i etter- og videreutdanning, næringslivet osv.

Dette programmet består av tre deler, som hver er forutsatt å dekke sin del av den livslange læringen. Det første programmet, Comenius, omfatter skolepartnerskap, og det er kanskje denne delen av Sokrates-programmet som er mest vellykket. I perioden 1999-2000 var 307 norske skoler involvert i disse skolepartnerskapene. Det omfatter også ordninger med etterutdanning i utlandet for lærere som vil forbedre sine språkkunnskaper. Dette er nok en ordning som kunne vært bedre utnyttet fra vår side. I 1999-2000 var det 463 lærere som hadde individuelle stipend for språk- og skolesamarbeid. Det antallet kunne kanskje vært høyere. Det er et mål for oss å få flere både utreisende og innreisende språkassistenter under dette programmet.

Den andre delen av Sokrates-programmet heter Erasmus, og omfatter høyere utdanning. Der er vi også meget aktive. 40 norske universiteter og høyskoler har institusjonskontrakt med Europakommisjonen, men norske studenter er kanskje ikke så flinke til å benytte denne mobilitetsdelen som ligger i programmet. Jeg vet ikke hvor godt det passer å si det i dag, men det antas at noe av årsaken til at norske studenter ikke er så gode til å utnytte dette, er at vi har en meget generøs studiefinansiering målt mot andre land. Det betyr at norske studenter mer enn andre vel kan studere hvor de vil og ikke er så avhengige av disse utdanningsprogrammene, og at de da lett kanskje reiser til engelskspråklige land, som også vil være USA og Australia. Så mens vi har ca. 4 500 studenter ute, er bare 1 100 av disse knyttet til Erasmus, og det er et tall vi ønsker å øke.

Norske institusjoner mottar også relativt få Erasmus-studenter. Det er noe vi ønsker å prioritere. Det er ca. 800 i Norge. Skal vi få flere, må vi nok prioritere og gjøre mer av undervisningen på engelsk. Vi har forsøkt å rekruttere flere ved å iverksette et norsk "promoteringsprogram" med såkalte Erasmus-

ambassadører – de som altså allerede har vært med på det – som forsøker å øke interessen blant dem som potensielt kunne tenke seg å være interessert i fremtiden.

Den tredje delen av Sokrates heter Grundtvig, m.fl., og omfatter bl.a. voksenopplæring. Det dreier seg bl.a. om ”læringspartnerskap” for studieforbund og andre voksenopplæringsinstitusjoner og -organisasjoner. Her har vi også en sterk norsk deltakelse. Selv om det kanskje kan være litt vanskelig å komme i gang med virkelig store prosjekter, har vi hatt godt gjennomslag for prosjektsøknader innen IKT i utdanning og fjernundervisning, men noe større problemer med å få frem gode språkprosjekter.

Det som kanskje generelt er å si om dette, er at alle søkerlandene deltar fullt ut i Sokrates-programmet, men EU gir ikke støtte til bilateralt samarbeid mellom EFTA/EØS-land og søkerland. Så dette er et nettverk ikke vi så lett greier å bygge og delta i, altså det som er bilateralt mellom Norge og søkerlandene.

Så til et annet utdanningsprogram, nemlig Leonardo da Vinci, som også strekker seg fra 2000 til 2006. Dette er et program for yrkes- og profesjonsutdanning på alle nivåer, og Norge er fullverdig medlem her også. Her står forholdet mellom utdanning og arbeidsliv sentralt, og deltakelse fra små og mellomstore bedrifter er noe som er særlig vektlagt. Viktige temaer innenfor dette programmet er entreprenørskap, utdanning og næringslivets behov, samspillet mellom utdanning og næringsliv, modeller for å motvirke uheldig frafall i videregående opplæring, jobbetrett språkopplæring for innvandrere osv. Det er Teknologisk Institutt som er operatør for gjennomføringen her i Norge.

Hovedelementer i dette programmet er prosjektsamarbeid i partnerskap med minst tre land, med sikte på nyutvikling og nyskaping innenfor yrkesopplæring, i tillegg til et mobilitetselement, altså personutvekslinger, praksisopphold for elever, lærlinger, lærere og instruktører innenfor opplæringen. Erfaringene hittil for Norge er at partene i arbeidslivet er godt involvert i dette programmet, at antall lærlinger i utlandet har økt, at deltakelsen i dette programmet er meget positiv for internasjonalisering og nettverksbygging i yrkesopplæringen, og at deltakelsen fra små og mellomstore bedrifter i Norge er god, men kan styrkes ytterligere.

I tilknytning til programmet er det også etablert noe som heter Europass. Det er en dokumentasjonsordning for praksisopphold i utlandet innenfor yrkes- og profesjonsopplæring. Dette er for å styrke mobiliteten innenfor fagopplæring, for det er klart at hvis man får dokumentasjon av praksisopphold, er det også mer interessant – det er jo et incentiv. Hittil i 2001 er det utstedt 42 pass i Norge. Det er ikke så mye, og vi har ikke så mye erfaring hittil, for dette er ganske nytt, men jeg synes i hvert fall det er veldig interessant.

Hvis jeg da skal oppsummere vår programdeltakelse, vil jeg si at den norske deltakelsen i programmene er uproblematisk. Unntaket er det jeg nevnte, nemlig den bilaterale utvekslingen med søkerlandene. I likhet med andre land står Norge overfor utfordringer når det gjelder deltakelse i språkprosjekter. Det har vi selvfølgelig interesse av, men det har også andre land. Dette er jo en problemstilling som kanskje reflekteres i vårt utdanningssystem også. Så kan man vel si at problemer kan oppstå dersom programmene i større grad åpner for samordning med strukturfondene, som ikke omfattes av EØS-avtalen.

Til slutt noen særskilte problemstillinger for utdanningsprogrammene, nemlig dette jeg nevnte, utvekslingen med land i Sentral- og Øst-Europa. Søkerlandene til EU deltar som EFTA/EØS-landene i utdanningsprogrammene. Men Norge får altså ikke økonomisk støtte fra programmene til utvekslinger med søkerlandene uten at et medlemsland også deltar, og Norge utelukkes dermed fra et meget viktig samarbeid, nemlig bilaterale utvekslinger med søkerlandene, som jo også er viktige elementer i programdeltakelsene. Dermed holdes vi altså utenfor en viktig nettverksbygging for Norge. Til det vil jeg si at Utdannings- og forskningsdepartementet og Utenriksdepartementet arbeider med å finne løsninger på disse problemstillinger ut fra to alternativer. Den ene muligheten er en egen norsk finansiering med utveksling i forhold til søkerlandene, og den andre muligheten er at kontingenten generelt økes, slik at den også omfatter slikt bilateralt samarbeid mellom søkerland og Norge. Men det er vel en løsning Europakommisjonen på prinsipielt grunnlag har vært kritisk til.

Hvis jeg da skal oppsummere, vil jeg si at dagens deltakelse i disse programmene er uproblematisk, men det er utfordringer knyttet til samarbeid med søkerlandene – jeg skisserte et par løsningsmuligheter. Den andre utfordringen er knyttet til den omformingen av utdanningspolitikken som EU nå gjennomfører, og vår eventuelle deltakelse der.

Lederen: Da sier vi tusen takk til statsråd Clemet.

Jeg tror det er nyttig at vi får noen fugleperspektiver på EØS- arbeidet på de ulike sektorene med jamne mellomrom. Jeg synes det er en prosedyre som komiteen bør fortsette med.

Nå er vi i den situasjonen at det er innkalt til hemmelig møte i Stortinget kl. 09.45. Det betyr at vi må runde av her kl. 09.40, og vi skal gjennom rettsaktene. Jeg tror derfor jeg må be om at man er meget kort. Hvis det er helt spesielle synspunkter og problemstillinger som en ønsker å ta opp i forhold til det statsråd Clemet har sagt, tar vi det. Men jeg henstiller om at man gjør dette kort. Det finnes sjølsagt også andre måter å følge dette opp på i forhold til statsråden.

Haakon Blankenborg (A): Eg reknar med at utgreiinga blir tilstilt Stortinget på vanleg måte, slik at den kan diskuterast vidare framover og ikkje nødvendigvis i dette møtet. Eg reknar med at den blir offentleggjord og send over.

Arne Lyngstad (KrF): Veldig kort: Jeg lurer på om statsråden kort kunne fortelle hvorvidt EUs prosess på det med omforming av utdanningspolitikk med indikator og referanse osv. skiller seg vesentlig ut fra OECD. Slikt pleier å være en stor del av en internasjonal prosess. Så i hvilken grad er det konflikter her?

Søren Fredrik Voie (H): Statsråden var inne på at vi har rimelig god utveksling av norske studenter til utlandet, men ikke tilsvarende god utveksling av utenlandske studenter til Norge. Etter å ha jobbet litt med problemstillingen i sektoren, vet jeg at det ikke er noen enkel sak å få en løsning på. Det er samtidig et gedigent problem for oss som nasjon at vi eksporterer betydelig antall norske studenter uten å få så veldig mye igjen. Hvordan skal vi få høyskolene og universitetene til å ta den biten?

Lederen: Er det andre som ønsker ordet? – Da gir jeg ordet til statsråd Clemet.

Statsråd Kristin Clemet: Helt kort. Når det gjelder tenkningen, eller den prinsipielle tilnærmingen, bak indikatorutviklingen i EU og referansetesting, tror jeg ikke den skiller seg mye fra det som foregår i OECD, eller det vi selv faktisk gjør på en del områder her hjemme. Jeg minner om at den forrige Bondevik-regjeringen, tror jeg det var, nedsatte et offentlig utvalg som også skulle se på et referansetestingssystem utviklet i Norge. Det utvalget arbeidet vel under hele Stoltenberg-regjeringen, og jeg tror ennå ikke de har avgitt innstilling.

Dette er en tenkning som brer seg i hele verden – i hvert fall i hele Europa og i OECD. Prinsipielt sett atskiller den seg antakelig ikke så mye fra det. Men det er klart at skal man utvikle indikatorer – det er et meget krevende arbeid – og virkelig få sammenlignbare tall, må man på en måte være inne på de samme sammenligningene. Ellers vil det være litt forskjell. Prinsipielt atskiller det seg som sagt ikke, men utviklingen av indikatorene er i seg selv et meget omfattende arbeid. Og når det gjelder om man er med på den samme listen, kan man jo tenke seg at vi, hvis vi ikke får være noe særlig med i oppfølgingen av arbeidsprogrammets aktiviteter, utformer et system med skyggerapportering. Men det tror jeg aldri vil bli helt likt. Enten er man med, eller så er man ikke.

Når det gjelder å få utenlandske studenter til Norge, tror jeg det handler om to ting: Det ene er undervisningen i Norge, og at den vanskelig bare kan foregå på norsk. Det at mer av undervisningen foregår på engelsk, vil være viktig for å rekruttere utenlandske studenter til Norge. Men jeg tror også at norske universiteter og høyskoler mer aktivt kan markedsføre seg overfor utenlandske studenter og studentmiljøer og fortelle hvilke fordeler og særkjennetegn vi har, og hvilke fordeler det skulle være ved å komme til Norge og til et norsk studiested. Dette vil i forhold til kvalitetsreformen for høyere utdanning og i forhold til internasjonaliseringsprogrammet der være et viktig element.

Lederen: Da sier jeg takk til statsråd Clemet.

Jeg formoder at vi får redegjørelsen skriftlig, som vi pleier å gjøre, og at den omdeles til komiteens medlemmer og den relevante fagkomite.

Da sier vi så langt takk til kirke- utdannings- og forskningskomiteen, som kan få lov til å forlate åstedet.

S a k n r . 2

Aktuelle rettsaker for møtet i EØS-komiteen 11. desember 2001.

Lederen: Jeg gir ordet til utenriksministeren.

Utenriksminister Jan Petersen: På EØS-utvalgets møte 6. november i år informerte jeg om at det må finnes en løsning når det gjelder innlemmelse av EUs barnematdirektiv i EØS-avtalen. Kommisjonen har stilt seg avvisende til våre innvendinger mot direktivet. Norske myndigheters betenkeligheter gjelder først og fremst direktivets maksimumsgrenser for beriking med vitamin A og D. Kommisjonen er av den oppfatning at god informasjon og veiledning hva gjelder norske barns kosthold, vil løse problemet. Kommisjonen har også fremholdt at EU-siden finner det vanskelig å akseptere at norske spedbarns behov skal avvike så merkbart fra situasjonen i de øvrige nordiske EU-medlemsland. Kommisjonen har derfor gjort det klart at EU-siden ikke kan akseptere den opprinnelige EFTA-posisjonen, der vi bad om å få opprettholde nasjonal praksis inntil kommisjonen, som følge av ny kunnskap, har vurdert behovet for endringer av barnematdirektivet.

På denne bakgrunn har vi tatt initiativet overfor de andre EØS/EFTA-landene til å presentere en ny posisjon for kommisjonen i nær fremtid. Posisjonen innebærer at vi innlemmer direktivet i EØS-avtalen, men med anmodning om tilpasning til direktivets maksimumsverdier for vitamin A og D, som har vært norske fagmyndigheters hovedinnvending mot direktivet. Dersom de andre EØS/EFTA-landene kan akseptere en slik posisjon, vil vi kunne overlevere kommisjonen et nytt utkast til EØS-

komitebeslutning før det forestående møte i EØS-komiteen 11. desember.

Jeg vil informere Stortingets EØS-utvalg fortløpende om den videre utvikling i saken.

Jeg vil dernest benytte denne anledningen til å orientere om en ESA-sak som gjelder adgangen til fritidsfiske i Norge. I november 1998 og april 1999 mottok ESA to klager vedrørende EØS-borgeres adgang til fritidsfiske i statsallmenning eller på annen statsgrunn.

Det norske regelverket fastsetter dels et krav om statsborgerskap og dels et krav om bosted i Norge i ett år for å få rett til å fiske. I tillegg innebærer regelverket fordeler for innbyggere med lokal tilknytning til aktuelle fiskeområder.

I åpningsbrevet fra ESA 29. juni i år hevdet ESA at rett til fritidsfiske omfattes av EØS-avtalens regler om fri bevegelse av tjenester. ESA hevdet at Norge bryter disse reglene, og at det norske regelverket uansett er i strid med avtalens forbud mot diskriminering på grunnlag av nasjonalitet.

Det er av stor betydning for Norge å kunne opprettholde regler som gir lokalbefolkningen særskilte rettigheter til fiske i statsallmenning eller på annen statsgrunn. Regjeringen har derfor i svaret til ESA imøtegått deres argumentasjon, primært ut fra at fiskeripolitikken ikke er omfattet av EØS-avtalen, og at retten til å fiske i statsallmenninger og på statsgrunn – slik dette er organisert – uansett ikke kan oppfattes som noen tjeneste i EØS-avtalens forstand.

Saken er imidlertid ikke helt klar, slik at vi må være forberedt på at ESA kan komme tilbake med en grunngitt uttalelse, og at vi i siste instans kan bli nødt til å forsvare vårt system for EFTA-domstolen.

Dernest noen ord om teknisk oppdatering av EØS-avtalen. I forbindelse med den forestående utvidelsen av EØS-avtalen til å omfatte nye parter har EFTA/EØS-landene begynt å se på muligheten for å foreta enkelte såkalte «tekniske oppdateringer» av avtalen.

Fra norsk side har vi lagt til grunn at det utelukkende skal dreie seg om en tilpasning av EØS-avtalen til de relevante EF-

traktatbestemmelsene, slik at de i artiklene i Romatraktaten som har en «skyggeartikkel» i EØS-avtalen, og som er endret på EU-siden gjennom Amsterdam- og Maastricht-traktaten, oppdateres også i EØS-avtalen. Det er således ikke tale om en utvidelse av EØS-avtalens virkeområde ved å ta inn nye bestemmelser eller nye områder.

Formålet med slike oppdateringer er å sikre rettslig ensartethet innen EØS-området.

Drøftelser om saken med EU-siden er ennå ikke innledet, fordi saken krever ytterligere forberedelser på EFTA-siden.

Så noen ord om EU/EØS-utvidelsen. På utvalgets møte 6. november i år nevnte jeg hvor viktig det er at utvidelsen av EU og av EØS skjer samtidig, og at vi arbeider for å skape forståelse på EU-siden for at forberedelsene til EØS-utvidelsen må starte snarest mulig. Det utvidede EU vil trolig være en realitet i 2004. Utvidelsen av det indre marked vil føre til et tettere samarbeid, gi økt konkurranse for norsk næringsliv, men også skape nye muligheter.

EØS-avtalens artikkel 128 fastslår at stater som blir medlem av Fellesskapet, skal søke om å bli part i EØS-avtalen, og at vilkårene for tiltredelse skal fastsettes i en avtale mellom avtalepartene – EU, EU- og EØS-landene – og kandidatlandene. Det er i den forbindelse meget positivt at kommisjonen i sin rapport av 13. november i år for første gang i denne sammenheng viser eksplisitt til at nye medlemsland i EU også må søke om å tiltre EØS-avtalen.

Det er også et stort behov for at kandidatlandene til EU blir informert om EØS-aspektet, da dette fremdeles synes å være ukjent i enkelte land. Vi benytter enhver egnet anledning til å informere om dette. Fra norsk side har vi fulgt opp dette gjennom bl.a. å holde EØS-seminar i flere kandidatland.

Avslutningsvis vil jeg kort nevne at kommisjon på underkomitenivå har tatt opp spørsmålet om norske begrensninger i oljeproduksjonen og forholdet til EØS-avtalen. Vi har for tiden ingen holdepunkter for at kommisjonen vil følge opp saken i EØS-komiteen, men dette kan allikevel ikke utelukkes. Vi har allerede redegjort grundig for de forhold som ligger til grunn for eventuelle produksjonsregulerende tiltak. Ut fra de spørsmål kommisjonen har stilt, har vi lagt vekt på at produksjonsregulerende tiltak for å

stabilisere oljeprisen på et rimelig nivå ikke vil være i strid med konkurransereglene og avtalens bestemmelser om eksportrestriksjoner.

Lederen: Takk for det. Er det noen synspunkter eller kommentarer til innledningen fra utenriksministeren eller til rettsaktene?

Haakon Blankenborg (A): Kort sagt, så støttar vi Regjeringa på alle dei punkta som det er referert til her. Barnemat har vi diskutert mange gonger før, og eg skal ikkje gå vidare inn på det. Det er i tråd med det som tidlegare har vore strategien frå det store fleirtalet her.

Når det gjeld fritidsfiske, er vi einig i den vekta Regjeringa legg på lokalbefolkningas spesielle rettar, men eg ser samanhengen med det prinsipielle spørsmålet, om dette er ein del av avtala som Regjeringa tar opp. Dersom dette derfor er posisjonen på det punktet som gjeld produksjonsavgrensingar, støttar vi naturlegvis det Regjeringa seier.

Eg vil berre også nemne ei sak til som høyrer heime under Eventuelt, men på grunn av tidspresset ønskjer eg at Regjeringa og departementet er varsla om dette på førehand. Eg vil gjerne ha ein kort kommentar på spørsmålet om den saka som Arbeidsretten har reist i forhold til EFTA-domstolen, og om forholdet mellom EØS-avtalas konkurransereglar og tariffavtalene. Eg ønskjer ikkje å ta opp saka utover det å få ein kommentar frå Regjeringa, eventuelt om ein kan kome tilbake ved eit seinare høve. Men utgangspunktet er kommentarar gitt frå kommunalministeren om denne konkrete saka, som gir inntrykk av at Regjeringa har gått inn for ein ny posisjon i forhold til det som tidlegare var etablert politikk. Vi kan kome tilbake til det. Eg skal berre ha saka på dagsordenen, slik at vi kan kome tilbake til den seinare, eventuelt få ein kommentar frå utanriksministeren.

Morten Høglund (FrP): Fremskrittspartiet har ingen problemer med det som det ble redegjort for fra utenriksministeren. Når det gjelder barnemat, synes vi det er en grei fremgangsmåte

man har lagt seg på. Vi hadde et annet synspunkt når det gjelder kutt i oljeproduksjonen, men vi tar til etterretning det utenriksministeren har meddelt. For øvrig har vi ingen kommentarer.

Heidi Sørensen (SV): Jeg har flere spørsmål til rettsaktene, men vil først vil jeg gjerne si at i forhold til barnematdirektivet er det fint når den nye norske posisjonen er klar, kommer så raskt som mulig, slik at man har mulighet til å gjennomgå hva den innebærer i praksis.

Når det gjelder rettsaktene, har jeg flere spørsmål. Jeg vet ikke hvordan en tenker å gjennomføre det. Skal vi ta alle spørsmålene på en gang, eller skal vi et av gangen?

Lederen: Jeg tror det er klokt at vi tar alle på en gang.

Heidi Sørensen (SV): Da gjelder det først rettsakten 300 D 0505. Der redegjøres det for at det åpnes for at daggamle kyllinger som er klekket fra rugeegg importert fra tredjestater kan sendes videre til annet medlemsland. Da lurer jeg på om det er den isolasjonsperioden som er nevnt, som gjør at dette er forsvarlig også i forhold til f.eks. en mulig salmonellasmitte.

Så gjelder det rettsakten 300 D 0571. Etter norsk forskrift skal ikke-konforme varer avvises og skal ikke tillates innlagt på tollager eller frisone. Dette regelverket er begrunnet i kravet om folkehelse og dyrehelse. Betyr det kommisjonsvedtaket at vi må endre en praksis og tillate at ikke-konforme varer innlegges på tollager eller frisone? Og hva er i så fall de faglige begrunnelsene for at dette er forsvarlig?

Så gjelder rettsakten 300 D 0764. Der står det faktisk skrevet at ”vedtaket er senere endret ved vedtak 2001/8/EF, og endelig opphevet”. Vi har ikke klart å finne hvilket vedtak det refereres til som er endret, og deretter opphevet. Hva betyr denne endringen og opphevelsen for gjennomføringen av det Landbruksdepartementet har bestemt seg for å gjøre.

Så gjelder det 300 D 0766, der Norge har bedt om at fiskemel fortsatt kan brukes som fôr til produksjonsdyr. Hva skjer om kommisjonen avviser den forespørselen? Vi lurer også på hva årsaken er til at kart og koder i denne saken er konfidensielle.

Så gjelder det rettsakten 301 R 0418. Stoffet diclazuril har ikke vært godkjent i Norge. Vi lurer på hvorfor det ikke har vært godkjent. Hvis det er slik at det ikke har vært godkjent av helse- og/eller miljøfaglige grunner, hva er nå begrunnelsen for endringen av dette?

Til slutt gjelder det 300 L 0037. Der står det at Spesialutvalget har vurdert saken, men det står ikke at Spesialutvalget har konkludert. Hva er da konklusjonen på denne rettsakten?

Lederen: Takk skal du ha.

Jeg har tegnet meg selv, veldig kort. La meg ta det jeg er fornøyd med først. Når det gjelder fritidsfiske, og når det gjelder produksjonsregulerende tiltak, er vi veldig tilfreds med den linjen som Regjeringen legger seg på. Når det gjelder barnematdirektivet, har vi derimot problemer. Det er ikke helt klart for meg hva som vil bli konsekvensene av de nye posisjonene som Regjeringen legger opp til. Vi har i utgangspunktet sterke betenkeligheter til at vi skal være fleksible når det gjelder tilsetninger av vitamin A og D.

Da gir jeg ordet til utenriksministeren.

Utenriksminister Jan Petersen: Med de fem minuttene vi nå har, tror jeg vi må si at Heidi Sørensens spørsmål egentlig stiller spørsmål ved denne komiteens arbeidsform, hvis man skal grave så pass mye ned i det. Det betyr at jeg faktisk er nødt til å ha med meg fagstatsrådene på alle områdene hvis det skal være meningsfylt. En muntlig prosedyre på dette detaljgrunnlag betyr at komiteen definerer sine tilnæringsmåter helt annerledes enn tidligere komiteer har gjort. Så vi må sette av en helt annen arbeidstid til det, tror jeg, hvis man skal gå ned i dette.

I denne omgang tror jeg vi bør nøye oss med å gi skriftlige svar på disse spørsmålene for å gjøre det på en fornuftig måte. Men

det er helt klart at når det innkalles til møter, må man på en helt annen måte gi tid til å gå ned i disse spørsmålene. Hvis komiteen kan være fornøyd med det, tror jeg vi får gjøre det på denne måten denne gangen.

Når det så gjelder de øvrige spørsmålene, også barnematdirektivet, har vi, som Blankenborg var inne på, diskutert dette en rekke ganger. Jeg vil tro at det kan være muligheter for at vi kommer tilbake til denne saken flere ganger også. Men jeg tror at foreløpig får vi rett og slett prøve oss på denne posisjonen og se hvor langt det går. Men om det går, er en annen side av saken. Så får vi finne den endelige posisjonen når så langt kommer.

Når det så gjelder oljeproduksjonsspørsmålet, vil jeg bare nevne at dette er bare en liten flik av problemstillingen. Den har jo vært behandlet i den utvidede utenrikskomite, som man vil vite, hvor selve hovedspørsmålet er tatt. Jeg synes bare det var riktig å melde tilbake igjen siden dette spørsmålet har kommet opp. Det har riktignok ikke noe med selve EØS-komiteen å gjøre, men jeg vil nevne at når det gjelder amerikanske reaksjoner, som det har vært diskutert, har de vært veldig forsiktige på dette området. Det vil si at de har ikke vært der i det hele tatt, og det er en interessant, ny vri på det hele.

Når det så gjelder Haakon Blankenborgs spørsmål, vil jeg bare si at den posisjonen som nå er inntatt, stemmer med det Stortingets flertall har inntatt, slik det fremgår i Innst. S. nr. 173 for 1999-2000. Det er en følge av at flertallet i Stortinget nå er et annet enn det var tidligere. Men hvis komitelederen kunne akseptere at vi gir et skriftlige svar på de relativt detaljerte spørsmål som er tatt opp, tror jeg man får det beste informasjonstilfanget for en videre vurdering av disse sakene. Jeg ser at det kan være utilfredsstillende på grunn av tiden, så jeg overlater til lederen å si hvordan vi håndterer det spørsmålet, men det er ikke mulig å gå gjennom de tingene på ett minutt som vi egentlig nå har til disposisjon.

Lederen: Takk skal du ha.

Jeg har lyst til å si to ting i forhold til prosedyren. For det første er det nyttig at utenriksministeren redegjør innledningsvis, som han har gjort i dag, om de store overordnede, politisk problematiske sakene. Det tror jeg komiteen setter pris på.

Når det gjelder de mer detaljerte spørsmålene til rettsaktene, mener jeg jo at komiteen må ha krav på å få svar på de spørsmålene man har, som knytter seg til rettsaktene. Ellers ville dette være et meningsløst sandpåstrøingsorgan. Sjøl om vi hadde hatt flere timer til disposisjon, med all respekt for din kunnskap, utenriksminister, tror jeg det kanskje ville vært problematisk å svare på noen av disse spørsmålene, og at det kan være klokt at vi får skriftlige svar fra Regjeringas side som oppklarer de uklarhetene som måtte foreligge. Det er min holdning til den saken.

Haakon Blankenborg (A): Eg trur det kan vere klokt at ein vender tilbake til skriftlege spørsmål så fort sakene er utsende til Regjeringa om rettsaktene, slik at svara kan vere førebudde til møtet, i alle fall muntleg, eventuelt skriftleg.

Lederen: Det vil selvsagt være en mer hensiktsmessig måte å gjøre det på, men vi har respekt for at vi noen ganger leser papirene litt sent.

Heidi Sørensen (SV): Det skal vi selvfølgelig tilstrebe å gjøre i den grad det er mulig. Ikke bare skal vi tilstrebe å lese papirene så tidlig som mulig, men det er ikke alltid at disse papirene kommer komiteen i hende i veldig god tid før. Det er en ganske stor saksmengde man skal gjennom, men der det er mulig å sende spørsmål skriftlig på forhånd, skal vi selvfølgelig gjøre det.

Lederen: Da tror jeg vi har en felles forståelse av hva som vil være en hensiktsmessig prosedyre. Da runder vi av møtet. Takk skal dere ha.

Møtet hevet kl. 09.40.